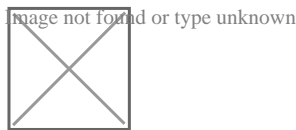

Θαυμαστές διηγήσεις από την Κωνσταντινούπολη του 9ου αιώνα για την Τιμία Ζώνη της Θεοτόκου (Σύγγελης Εμ. Κωνσταντίνος, Φιλόλογος, Master στη Μεσαιωνική Ελληνική Φιλολογία Α.Π.Θ. Υπ. Διδ. στην Ελληνική Φιλολογία Δ.Π.Θ)

[/ Πεμπτούσια](#)

Στις 31 Αυγούστου η Εκκλησία μας εορτάζει την Κατάθεση της Τιμίας Ζώνης της Υπεραγίας Θεοτόκου στο ναό της Θεοτόκου των Χαλκοπρατείων στη βυζαντινή Κωνσταντινούπολη. Στη συνοικία αυτή, κοντά στο Μίλιον, βρίσκονταν τα εργαστήρια των τεχνιτών που ασχολούνταν με την κατασκευή και το εμπόριο χάλκινων αντικειμένων. Οι τεχνίτες αυτοί έδωσαν στη συνοικία το όνομα της τέχνης τους.

Σχετικά με τη θεομητορική αυτή εορτή δεν υπάρχει καμία σαφής μαρτυρία πριν τον 7^ο αιώνα. Τον 6^ο και 7^ο αιώνα στη λατρευτική ζωή της Εκκλησίας εμφανίζονται έξι εορτές, οι οποίες σχετίζονται με τη Θεοτόκο: η Σύλληψη της Αγίας Άννης, το Γενέθλιον της Θεοτόκου, τα Εισόδια, ο Ευαγγελισμός, η Υπαπαντή και η Κοίμηση. Η αυτοκράτειρα αγία Πουλχερία ήταν εκείνη που καθιέρωσε την τέλεση αγρυπνίας κάθε Τετάρτη στο ναό των Χαλκοπρατείων. Την τέλεση της αγρυπνίας αυτής επισημοποίησε ο αυτοκράτορας άγιος Μαυρίκιος (582-602).

Πολλές είναι οι παραδόσεις που διασώζονται σχετικά με το πότε και από ποιον αυτοκράτορα έγινε η μεταφορά της Τιμίας Ζώνης της Θεοτόκου από τα Ιεροσόλυμα στην Κωνσταντινούπολη. Η πλησιέστερη όμως στην αλήθεια είναι εκείνη που αποδίδει τη μεταφορά αυτή στον αυτοκράτορα Αρκάδιο (395-408). Ο Αρκάδιος, γιος του Μ. Θεοδοσίου και πατέρας του αυτοκράτορα αγίου Θεοδοσίου Β' (408-450) και της Πουλχερίας (450-457), ήταν αυτός που όχι απλώς μετέφερε την Τιμία Ζώνη στην Κωνσταντινούπολη αλλά και την κατέθεσε σε μία υπέροχη λειψανοθήκη την οποία ονόμασε «αγίαν σορόν». Ο ναός της Θεοτόκου των Χαλκοπρατείων, όπου φυλασσόταν η Τιμία Ζώνη, χτίστηκε μερικά χρόνια αργότερα από την αυτοκρατορία Πουλχερία.

Στο ναό αυτό συνέβησαν πολλά θαυμαστά γεγονότα, που πιστοποιούν τη θαυματουργή δύναμη της Αγίας Ζώνης. Ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως άγιος Γερμανός Α' (715-730), στο λόγο που εκφώνησε κατά την εορτή της Καταθέσεως της Τιμίας Ζώνης στο ναό των Χαλκοπρατείων, αναφέρει με λυρισμό ότι η Τιμία Ζώνη διατηρεί αιώνια τη θεία ευωδία των θεραπειών που επιτελεί, ευφραίνοντας όσους την πλησιάζουν με πίστη και ευλάβεια.

Ο άγιος Ιωσήφ ο Υμνογράφος (περίπου 816-886) στον κανόνα που αφιέρωσε στην Τιμία Ζώνη της Θεοτόκου, εξυμνεί το άγιο λείψανο που με τη χάρη της Παναγίας καθαγιάζει τους πιστούς που προσέρχονται με ευλάβεια για να το προσκυνήσουν, τους ανυψώνει από τη φθορά και τους απαλλάσσει από ασθένειες και θλίψεις. Η

Τιμία Ζώνη μοιάζει με ασταμάτητη πηγή από όπου αναβλύζει ποταμός ιάσεων.

Πλήθος πιστών –ανεξάρτητα από φύλο, ηλικία, επάγγελμα και κοινωνική τάξη– συνέρρεε στο ναό των Χαλκοπρατείων για να προσκυνήσει με ευλάβεια την Τιμία Ζώνη της Παναγίας και να ζητήσει από τη Μεγαλόχαρη να μεσιτεύσει στον Κύριο. <<Και τις τα μεγαλεία της δόξης σου λαλήσει, Πανάχραντε;>>, αναφωνεί σε ομιλία του ο άγιος Ευθύμιος, μετέπειτα Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (907-912).

Κάποιος Ηλίας, πρεσβύτερος και οικονόμος του ναού της Αγίας Σοφίας, αφηγείται σε μία διήγηση του 843 ένα θαύμα που συνέβη σε κάποιο παιδί μέσα στο ναό της Θεοτόκου των Χαλκοπρατείων. Το θαύμα πραγματοποιήθηκε γύρω στα 800, στα χρόνια του Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως αγίου Ταρασίου (784- 806) και διασώζεται σε γραπτές βυζαντινές πηγές. Ο Ηλίας τότε ήταν παιδί και υπήρξε αυτόπτης μάρτυρας του θαυμαστού γεγονότος. Μία μέρα, ενώ βρισκόταν στο ναό, είδε ένα παιδί που τον διέσχιζε κατευθυνόμενο στη σχολή των Χαλκοπρατείων, η οποία επικοινωνούσε με το ναό. Καθώς βάδιζε, αντίκρουσε την αγία εικόνα της Θεοτόκου, την οποία είχε καταστρέψει κατά την Εικονομαχία ο Κωνσταντίνος Ε΄ αλλά είχε αγιογραφηθεί ξανά την εποχή εκείνη με φροντίδα του Πατριάρχη Ταρασίου.

Το μικρό παιδί θαμπώθηκε από τη λαμπρότητά της και συνέχισε να βαδίζει κοιτάζοντας προς τα πάνω. Το αποτέλεσμα ήταν να πέσει μέσα σε ένα πηγάδι που βρισκόταν στη νότια πλευρά του ναού. Κάποιος «προσμονάριος» που εκείνη την ώρα βρισκόταν στο παρεκκλήσιο της «Αγίας Σορού», άκουσε το θόρυβο και ρώτησε κάποιες γριούλες που κάθονταν εκεί τί να ήταν άραγε ο γδούπος που ακούστηκε. Εκείνες όμως δεν είχαν ακούσει τίποτα. Απλώς είχαν δει το παιδί που βάδιζε μέσα στο ναό. Ο «προσμονάριος», που πίστευε ότι ο θόρυβος προήλθε από αναταραζόμενα ύδατα, κατάλαβε τί είχε συμβεί. Κατέβηκε στο πηγάδι, βρήκε το παιδί που έπλεε χρησιμοποιώντας σαν κουπιά τα χέρια του και το ανέβασε πάνω. Τότε όλοι οι παρευρισκόμενοι παρατήρησαν κάτι περίεργο και συγχρόνως θαυμαστό. Το παιδί όχι μόνο δεν είχε πάθει τίποτα αλλά δεν είχε καν βραχεί.

Ήταν ολοφάνερο ότι η χάρη της Θεοτόκου είχε προστατέψει το παιδί. Το ίδιο άλλωστε διηγήθηκε στους παρευρισκόμενους ότι η Παναγία τον κρατούσε στη μια αγκαλιά Της, ενώ στην άλλη κρατούσε τον Κύριο, και του είπε να μη φοβάται γιατί τον προστάτευε Εκείνη. Και ενώ η Θεομήτωρ έλεγε αυτά, θεϊκό φως και λάμψη είχε απλωθεί ολόγυρα. Όλοι πίστεψαν στα λόγια του παιδιού γιατί ήταν μικρό και άκακο και η ψυχή του ήταν ακόμη τόσο αγνή ώστε να μη λείει ψέματα και να μην υποκρίνεται. Κοιτάζοντας προς την εικόνα το παιδί έκλαιγε με δάκρυα χαράς και δοξολογούσε τον Κύριο και τη Μητέρα Του γιατί αξιώθηκε να δει από κοντά το

φως της δόξης Τους.

Η ευγνωμοσύνη προς τη Θεοτόκο τόσο του παιδιού όσο και της χήρας μητέρας του ήταν απερίγραπτη. Ο Πατριάρχης Ταράσιος, όταν πληροφορήθηκε το θαυμαστό γεγονός, τέλεσε πανηγυρική Θεία Λειτουργία στο ναό των Χαλκοπρατείων, αφιέρωσε το παιδί στο Θεό και ανέλαβε ο ίδιος τα έξοδα για τις σπουδές του και για τη φροντίδα του ίδιου και της μητέρας του.

Σημείωση: Το άρθρο αποτελεί απόσπασμα από ανέκδοτη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία του γράφοντος (1998).